

Hrát se bude i v kamionu

Jedinečné zážitky slibuje **sedmý ročník mezinárodního festivalu Divadelní svět Brno**, který se ve městě koná posledních pět květnových dní. Diváky na exkluzivní brněnské přehlídce dramatického umění čeká pestrý mix žánrů činoherního, pohybového, hudebního a tanečního divadla i ze zahraničí.

LUBOŠ MAREČEK

BRNO Na festival přijedou do Brna soubory z Francie, Izraele, Německa, Řecka, Íránu, Nizozemska, Belgie, Maďarska, Slovenska a Slovinska. K očekávaným vrcholům bude patřit kupříkladu Goetheho *Faust* v podání slovinského souboru z Lublaně. Kvůli této vizuálně působivé inscenaci bude na jevišti Janáčkova divadla zkonstruován speciální bazén. Třiapadesátiletý uznávaný režisér Tomáš Pandur, který letos v dubnu zemřel, pracoval ve svém konceptu *Fausta* intenzivně s vodou. „Je to zřejmě poslední příležitost, jak v České republice zhlédnout některou z jeho režii,“ uvedl ředitel pořádajícího Národního divadla Brno Martin Glaser.

Další výlučné události publiku slibuje řecké pohybové představení skupiny Rootlessroots s názvem *Europium* či česko-německá inscenace Kafkova *Zámku* Theater Bremen s živou hudbou Kafka Bandu – kapely složené z českých umělců.

Gramodesky a předsudky vylovené z šuplíku

Mezi 27. a 31. květnem se v Brně odehraje 41 představení s celkovou kapacitou bezmála dvanácti tisíc sedadel. Vloni festival zaznamenal enormní příliv diváků, prodáno bylo více než sedm tisíc

Šuplíky. Představení souboru She She Pop je naplánováno na 29. května do prostor HaDivadla.

FOTO DIVADELNÍ SVĚT BRNO

vstupenek. Zájem je letos podle Glasera o rodinná představení nebo muzikálovou produkci zlínského divadla *Malované na skle*.

Divadelní svět totiž nabídne i zajímavé spektrum tuzemského divadla. Komorní ostravská Aréna přiveze oceňovaný titul *Slyšení* od Tomáše Vůjtky. Ojedinelou kolekcí kvarteta inscenací představuje Městské divadlo Kladno: jde o tituly *Brémská svoboda*, *Přízraky*, *Otec a Matka*, které vzhledem k personálním změnám v tomto divadelním domě brzy zmizí z repertoáru.

Pořadatel se v programu přehlídky snaží klást důraz na progresivní podoby činoherního, hudebního a pohybového divadla.

„Vzhledem k současnému dění v Evropě akcentujeme téma uprchlictví a brněnskému publiku zatím nepříliš známou formu dokumentárního divadla,“ dodal Martin Glaser.

KTERÝ DODNES SLAVNÝ ČESKÝ HRÁČ POHŘBIL NA FOTBALOVÉM EURU 2008 NÁS DALŠÍ POSTUP?

ČEŠI NA EURU
V SERIÁLU LN OD 2. 6.

Přední berlínský performerský soubor She She Pop uvede inscenaci *Schubladen* (Šuplíky). Tato scénická analýza má blízko sociologickému průzkumu. Ze šuplíků se tady loví staré deníky, zápisky, gramofonové desky, současně představy, klíše, předsudky. Jde o jedno z představení v linii vytyčené letošním festivalem, který se věnuje tématu vykořisťování.

Řecká taneční inscenace *Europium* je nejen příběhem ztroskotané lodi, ale i pohybovým zamyslením nad evropskou identitou. Jistou raritou potom bude belgický představení *Kamyon*, které se opakovaně odehraje v uvedeném dopravním prostředí

ku na centrálním brněnském náměstí Svobody. Inscenace je inspirována textem *Two Small Bags and Ten Million Dreams*, který zachycuje zážitky dítěte, jež má zkušenost s nelegální emigrací. Mladá dívka vypráví o „výletu“ do země zaslíbené. Během své cesty Evropou přemýšlí nad tím, proč si s sebou mohla vzít pouze dvě malé tašky.

Mohutnou festivalovou ozvěnou se ještě 18. června stane baletní představení Nederlands Dans Theater II, založeného světoznámými choreografy Jiřím Kyliánem a Hansem van Manenem.

Autor je divadelní publicista

Klavír meditující o básni

Berlínský pianista a skladatel **Marc Schmolling** je žák legendárního amerického jazzmana Horace Silvera a syn české básničky Inky Machulkové. Poetičnost do jeho hry opravdu patří.

TOMÁŠ S. POLÍVKA

Uznávaný představitel německé improvizace scény i skladatel Marc Schmolling na sebe upozornil prací v jazzovém triu i v komorních sestavách. Na křehké album *Not So Many Stars* ovšem poprvé zachytil kompozice a improvizace pro sólový klavír. Pochopitelně pro něj nejde o novou disciplínu, na nahrávce netápe. Jako sólista má bohaté koncertní zkušenosti. V samostatném recitálu se představil i v Praze, na sklonku loňského roku v rámci Mezinárodního festivalu jazzového piana.

Zmínka o poezii není ve Schmollingově případě jen oslím můstkem k českým genům. Inka Machulková, česká beatnická básnička, která emigrovala do Německa po okupaci Československa v roce 1968, ovlivnila celé synovo umělecké směřování. Nadchla ho pro klavír, jazz i verše. K hudbě měla vždy blízko. Už v legendární éře poetické vinárny Viola se podílela na pásmech recitace a muziky *Komu patří jazz* či *Jazz nás vezdejší*. Sama hrála slušně na klavír.

„Maminka doma hrávala třeba Dvořákove *Humoresku*... K jejím

Jazzman s českými kořeny. Pianista Marc Schmolling. FOTO BARKA FABIÁNOVÁ

oblíbeným patřil také Edvard Grieg,“ vyprávěl Schmolling v rozhovoru pro magazín UNI. Vzpomínal i na matčino povídání o poezii: „Mám dojem, že se jedného večera zastavil Allen Ginsberg.“

Nepřekvapí, že už na obalu předchozí desky, záznamu německo-britského komorního projektu nazvaného českým slovem *Ticho*, uvedl Schmolling matčinu báseň. Jako určité inspirační východisko či motto alba. Také na nové desce *Not So Many Stars* se k hudebním asociacím „odpíchl“ od veršů. Tentokrát však zalovil mnohem hlouběji v historii.

Žádné jazzové baroko

Název alba i náladotvorné téma úvodní skladby *Not So Many Stars* převzal Marc Schmolling

z veršů *Non ha'l ciel cotanti lumi* florentského básníka a autora libreta první opery na světě Ottavia Rinucciniho (1562–1621). A jako zdroj Rinucciniho veršů cituje madrigal muzikantského novátora přelomu renesance a baroka Claudia Monteverdiho (1567–1643). Toto zdůraznění má pochopitelně význam, protože stejné sloky zhublil i florentský skladatel a pěvec Giulio Caccini (1546–1618) či varhaník turinské katedrály Enrico Radesca (?–1625).

Ale ne, že by pianista jen improvizoval na renesanční a raně barokní muštry. Klasicizující momenty využívá, to ovšem platí pro celou evropskou jazzovou školu. Schmollingův klavírní jazyk zní moderně, eklekticky čerpá z různých zdrojů. Pojtkem zůstávají baladické nálady, volná

tempa, nostalgie. Přesně ve smyslu pročitěné meditace nad verši dvorního básníka rodu Medici: „Nebe nemá tolik hvězd ani moře a řeky tolik kapek, duben tolik lílí a fialek, slunce tolik paprsků, kolik utrpení a bolesti cítí každou hodinu něžné srdce, které se zamiluje“ (volný překlad).

Album přitom nevznívá monotónně. Jedna z průzračných miniatur nese nikoliv náhodou název *Haiku*. A nepůsobí ani pouze melancholicky, řada skladeb náladu odlehčuje. Třeba relaxované *Odpolední pyžamo*, které už svým českým názvem musí působit na Schmollingovy německé krajany a posluchače ve světě celkem exoticky. Nahrávka nabízí dostatek nosných melodických nápadů, dotaženou zvukomalebnotu a hlavně působí sevěně. Autor se nenechává od fixovaných hudebních skic unést k až příliš rozevlátým improvizacím. Celek logicky vrcholí zvonivým finále *Twinkle* (Blikej), dotahujícím „podobenství o hvězdách“ z úvodní skladby.

Co chystá Marc Schmolling po prvním sólovém albu? Pravý opak. Momentálně komponuje pro německý orchestr ChorWerk Ruhr s dirigentem Florianem Helgarthem. Pásmo bude zahrnovat mimo jiné i zhudebněné verše Inky Machulkové.

Marc Schmolling: Not So Many Stars
Schmollingstones, 2016
Schmollingstones, 2016
Černokový čas: 51:32

Autor je hudební publicista

Lesk a bída pardubických fotografů

JUDITA MATYÁŠOVÁ

Výstava ve Východočeské galerii představuje tvorbu 16 fotografů, kteří svůj život spojili s Pardubicemi. Kurátorka Marie Jiráková prezentuje práce profesionálních fotografů i autodidaktů. Podle jakého klíče – kromě pouta k tomuto městu – autory vybírala, však není příliš jasné. Dohromady totiž působí poněkud nepatřičně. Vedle kvalitních snímků jsou fotografie, které by možná obstály do firemního časopisu, na uměleckou výstavu se však nehodí.

Kvalitou vynívá například kolekce fotografa Ludka Vojtěchovského. Sedmapadesátiletý absolvent oboru polygrafie se dlouhodobě věnuje fotografii. Nejenže bravurně ovládá řemeslo, ale dokáže vykouzlit z geometrických tvarů tajuplný svět. Autor zaujme svébytným výtvarným stylem, který by si jistě zasloužil samostatnou výstavu.

Zajímavé jiné světy představuje fotoreportér Radek Kalhous, který pracuje pro regionální redakci *Mladé fronty Dnes*. Kromě zpravodajské fotografie si ve volném čase vyhledává originální témata. Jeho práce několikrát ocenila porota soutěže *Czech Press Photo*. Nejznámější je jeho kolekce černobílých portrétů vrahů z valdické věznice. Pro výstavu v Pardubicích však Kalhous vybral novější cyklus *Divočina*. Na podzim a v zimě prozkoumává opuštěné pavilony v zoo po celé republice. Dívá se na tygra za sklem, zachycuje jeho čer-

Přijedou autoři Coetzee a Palahniuk

PRAHA Letošní 26. ročník Festivalu spisovatelů Praha, jehož hlavní program se bude konat od 7. do 10. října, přivítá mimo jiné nositele Nobelovy ceny Johna Maxwella Coetzeeho nebo autora knihy *Klub rváčů* Chucka Palahniuka. Letošním tématem festivalu je *Zločin a trest*. Za organizátory o tom informoval Guillaume Basset.

Svá díla představí také egyptský básník a ředitel Festivalu literatury v Káhiře Mohamed el-Baaly, alžírský spisovatel a novinář Kámel Daúd, laureát Ceny Franze Kafky, český spisovatel Jen Lien-kche nebo egyptský básník a překladatel Mohamed Metwalli. „Vyrcholením této literární události bude autorský večer Coetzeeho, který se představí 18. října v klášteře svatě Anežky České ve správě Národní galerie,“ uvedl Basset k návštěvě australského autora, tématem jehož děl, často alegorických a symbolických, jsou hodnoty a chování lidí vycházející z neusmířené Jižní Afriky. Hlavní program se uskuteční mimo jiných míst v Praze také v Senátu, kde se bude konat diskuse s americkým spisovatelem Chuckem Palahniukem.

V důsledku nízkých dotací a grantů musel festival snížit počet pozvaných hostů. Pořadatelé během jednání poukázali na to, že Praha letos literární akce s městem spjaté podpořila méně než dříve a vyhradila na ně jen 5,9 milionu korun, tedy pouhých dvě procenta celkové částky určené na podporu kultury v hlavním městě. Festival spisovatelů Praha do Česka v minulosti přivezl několik slavných autorů a nositelů Nobelovy ceny. Předloni ukrajinsko-běloruskou spisovatelku a novinářku Světlanu Alexijevičovou, která prestižní ocenění získala rok nato a jejíž poslední kniha za nejlepší počín roku loni označila i výroční anketa Lidových novin. čtk

kání bez konce... Na výstavu kurátorka vybrala také práce autorů, kteří sledují proměny Pardubic. Zaujme především nestor regionální fotografie, osmadesátiletý Stanislav Voksa, podobnému tématu se věnuje také fotograf Michal Kudláček.

Zcela mimo rámec těchto kvalitních snímků jsou ovšem akty Vladimíra Raška, vhodné snad pro firemní kalendář. Podobně obskurně působí série Tomáše Kubelky, který fotografoval chlapceky sbor Bonifantes. Vycizelované portréty se hodí víc do výroční zprávy než do galerie.

Mozika 16 pardubických fotografů

Dům U Jonáše, Pardubice, do 5. 6.

Rande. Jeden z vystavených snímků Michala Kudláčka. REPRO LN